

A KÖNYVHÉT

HÍREI

BORSOD MEGYE ÉS MISKOLC VÁROS KÖNYVHETI TÁJÉKOZTATÓJA

Az ünnepi könyvhéten jelenik meg...

Az olvasó népért

OLYAN KORBAN ELŰNK és olyan társadalomban, amely érettséget követel. Enélkül nem bontakozhat ki a szocialista demokrácia, nem válhat teljessé a nemzeti egység, s csak így valószínűsíthető az igényes gazdasági és társadalompolitikai programjaink. Mindnyájan felelősöknek kell lennünk — közös dolgainkért. Szocializmust építő társadalmunk alapvető jellemvonása, hogy nem csupán az anyagi javakért küzd, hanem az emberi személyiségért, az egyéniség gazdag kibontakoztatásáért is. A felelősségvállalás lehetősége és cselekvése adja meg az ember számára, hogy valóban éretté tudjon válni, s hogy valóban szabadon bontakoztathassa ki a maga egyéniségét.

A kötelező elemi ismeretek köre évről évre növekszik, s ma már az induláskor jóval több tudásról kell bizonyosságot tennünk, mint kellett öt, tíz éve, vagy kellett negyedszázada. S nemcsak szaktudásról van szó, hanem politikai és általános műveltségről. A szakmában való biztos jártasság nem elég, kell hozzá magabiztos ítélőképeség a nagyvilág dolgaiban, s kell hozzá az irodalom, a művészet.

A Hazafias Népfreont mind ezekért továbbra is fontos, megtisztelő — a köz művelődését segítő — feladatának tartja az olvasómozgalom szervezését és koordinálását. Igényli és elősegíti a különböző társadalmi, állami szervek intézmények együttműködését. Mozgalmunk hagyományaira és gazdag tapasztalataira alapozva közreműködik abban, hogy az Olvasó Népért mozgalom mindinkább közösségi ügyé, közösségteremtő erővé váljon. Az Olvasó Népért mozgalom már születése pillanatában, 1969-ben a mezőszentgyörgyi felhívással, Darvas József szellemében és ihletésében úgy indult, hogy „... több évtizedig emberformáló munkára vállalkozunk, amely napról napra megújuló leleményt, szívósságot követel mindazoktól, akik szolgálatába szegődtek... az a cél, hogy minden termékenyítő gondolat... közös értéké váljon, s az egész nemzet műveltségét gyarapító közös munkára serkentsen.

Az eltelt évek biztató eredményeket hoztak. Ezek az eredmények köteleznek minket, az Olvasó Népért mozgalom munkásait, hogy továbbfejlődés útjait, az irodalmi esteket, a köztudományos előadásokat, a közösségi művelődés sokféle formáját. Az Olvasó Népért mozgalom alapvető céljai ma is érvényesek. Az olvasás és az önművelés érdekében kell

közös tevékenységet kifejteni a különböző rétegekhez, egyénekhez szólóan, és az értékes irodalom társadalmi bázisának szélesítésével, a lakó- és munkahelyi közösségek fokozottabb bevonásával.

Továbbra is szorgalmazzuk az értelmesen összeválogatott családi, házi könyvtárak felelősségét, számuk és minőségük növelését. Az iskolákat a szülők segítségével támogatjuk abban, hogy minél több gyereket neveljenek olvasóvá. Ezt a szülői munkaközösségek mozgósításával valósíthatja meg a népfreont. Továbbra is kulcskérdésként kezeljük az általános iskolát befejezők olvasóvá nevelését, olvasóizlé- sük fejlesztését. Körükben — de minden más olvasórétegben is — kiemelten kell propagálnunk a mai magyar irodalmat. A népfreont munkások kezdeményezésére irodalmi esteket, az Olvasó Népért mozgalom irodalmi esteket, képzőművészeti tárlatokat, természettudományos előadásokat, a közösségi művelődés sokféle formáját.

TÁMASZKODJANAK a munkában a már eddig is sokat segítő könyvtárakra, művelődési otthonokra, a művelődés teljes intézményrendszerére. Társadalmi összefogással fejlesszük első sorban a könyvtárakat. Leleményességgel, közösségi összefogással megszokozhatjuk erőnket nemzeti kultúránk ápolásában.

Amriskó Gusztáv
a Hazafias Népfreont
megyei titkára

Május végén minden esztendőben a magyar könyvkiadás ünnepi felvonulással üdvözlötteti meg az olvasókat. Az utcákon könyvessátrak jelennek meg, régen óhajtott műveket, friss szellemi csemegét, vagy éppen kellemes meglepetést kínálva. Az embert a sátrak előtt a bőség zavara fogja el, a határozott céllal érkezett és a bizonytalanul odátérőddel egyaránt, lapozgatunk, bele-beolvasunk a könyvekbe, a szokásosnál is hosszabban elidőzünk a könyves kirakatok előtt.

Több mint fél évszázada, hogy a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesületének miskolci közgyűlésén megfogalmazódott a könyv ünnepének gondolata, az, hogy a könyvnap legyen a magyar kultúra egyetemes nemzeti ünnepe. A nemes szándék a magyar irodalom megismertetése, a könyvkereskedelem fellendítése, a fiatal írók, költők népszerűsítése a mindenkori társadalmi-politikai rendszerhez igazodva valósult meg. Hosszú utat kellett bejárni, míg az „arisztokrácia dívatbemutatójából” igazi népiünnep lett. 1936-ban a fővárosi könyves sátrak díszvendégei József főherceg és más országos előkelőségek voltak. A faszilárdítás éveiben a könyv ünnepét is a „magyar gondolat, azaz a háborús gondolat szolgálatába igyekeztek állítani. A magyar szellemi élet „tisztasága” érdekében olyan szerzők műveitől óvták az olvasóközönséget, mint Balázs Béla, Füst Milán, Gábor Andor, Lukács György és mások. Tiltakozással a haladó írók értékes művei — Petőfi, Ady, Erdély Ferenc, Illyés Gyula, Móricz Zsigmond kötetei — soha nem látott népszerűségnek örvéndtek. József Attila összes versei és műfordításai Cserépfalvy kiadásában a megjelenést követő első napon elfogytak.

1945. június 12-én Budapesten, a Blaha Lujza téren, a Nemzeti Színház előtt Kállay Gyula megnyitotta beszédével vette kezdetét az első szabad könyvünnep. A fel-szabadulást követő időszak és a könyv szoros kapcsolatát érzékletesen jellemezte Darvas József „Szabadságunk első évtizedeinek győzelmei, minden eredményünk elválaszthatatlanul összeforrott a könyvvel, az olvasással. A politikai nevelésnek, szakképzésnek, népünk öntudatosodásának jó fegyvere a könyv — az első Szikra-kiadványoktól napjaink gazdag könyvkiadásáig.”

Az idej, az 1983-as ünnepi könyvhét alkalmából ismét elgondolkodhatunk arról, mi, és hogyan valósult meg Sunka Géza hajdani elképzeléseiből. Vajon felismer-tük-e kellően — miként Sunka —, hogy az olvasóközön-séget fel kell nevelni, s ha már felnőtt, „folytonos és ügyes propagandával ébren kell tartani benne a tudatot, hogy kötelessége önmagával és hazájával szemben is a folytonos olvasás?”

Az olvasás jelentőségét, szükségességét vitató nézet ma már nemigen fordul elő. Szocialista művelődés-politikánk szellemében sok ezer szakmabeli — akiket hivatásuk valamiképpen a neveléshez köt — táradoz-nak azon, hogy az emberek természetes létszükséglete legyen az olvasás. Most, a könyv ünnepén köszöntsük mindenekelőtt őket. Közöttük is első sorban az írókat, költőket. Szűkebb hazánk íróit és költőit, akiknek fel-adata, hogy a szülőföld szeretetére, világos, tiszta gondolkodásra tanítsanak. S tágabb értelemben is a ma-gyar írókat és költőket, a világirodalom haladó képviselőit, az egyetemes emberi értékek tolmácsolói. Kö-szöntsük a magyar könyvkiadás és -terjesztés képviselőit, az illusztrátorokat, a nyomdászokat és a könyv-kereskedőket.

Tisztelet az ezer lelkesnél is kisebb községek könyv-tárosainak és azoknak, akik nagy könyvtárakban olvasók ezreit szolgálják türelemmel, szakértelemmel, hogy ezzel is újabb olvasókat hódítsanak. És szóljon a köszöntés mindenkifelett azokhoz, akikért a könyves ünnep minden évben újjászületik. Üdvözlét az olvasóknak!

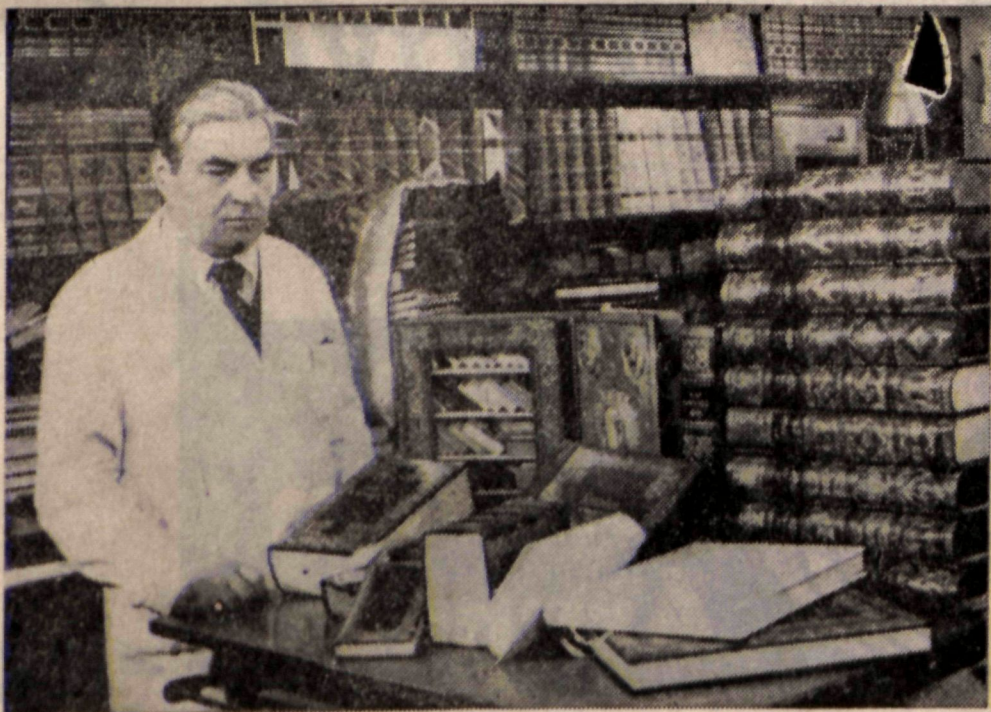
Dr. Környei Lászlóné

Az aranydíjas könyvkötőmester

Váci György, aranydíjas könyvkötőmester, akinek kiállítását a miskolci II. Rákóczi Ferenc megyei Könyvtárban dr. Czine Mihály irodalomtörténész nyitja meg a könyvhét idején. 1919-ben született Kiskunhalason. Tizenöt éves korában került Vácra, az akkor országos hírnevű Kapisztrán Nyomdába. Itt nem csak tömegkötések készülnek, hanem egyediek is. Itt kezdett Váci a rongált könyvek restaurálásával foglalkozni.

Igy kezdődött könyvkötőmesteri karrierje, amelynek során eljutottak művei a világ legtöbb városába, a Szovjetunió városaiba éppen úgy, mint az amerikaiakba, de Kínába, Finnországba, afrikaiakba egyaránt.

A Váci György művészetét reprezentáló kiállítás a Megyei Könyvtárban tekinthető meg május 26-tól, a könyvtár nyitvatartási idejében.

Miskolc könyvtáiról — a könyvek ünnepén

Új utakon a Vasas Könyvtár

A könyvek évről évre visszatérő nagyszabású, legteljesebb ünnepén a könyvsátrak, könyvesboltok gazdag választéka, irodalmi esztek emlékeztető találmányai mellett Miskolc könyvtáiraiban egymillió kötet könyv, több ezer hangmez, kép, a megyei könyvtárban szinte a teljes magyar folyóirattermes várja olvasóit, köztük Ont és kedves barátait, ismerőseit is.

A magyar- és a világirodalom jeles alkotásaiban válogathat, szakkönyvekből tájékozódhat a *megyei könyvtárban* (Felszabadítók útja 11. sz.), a városi hálózat fióktáiraiban (Elek Tamás u. 3., Benedek u. 13. I. em., Templom u. 14., Szolártsik tér 9., Győri kapu 27. IV. em., Szentpéteri kapu 95., Park u. 3., Tárna tér 10., Blaha Lujza u. 32., Bajcsy-Zsilinszky u. 32., Déryné u. 5., Vöröskatoná u. 55., Martos Flóra u. 11., Gyöngyösi u. 1.) és a lakosság számára is kölcsönző iskolai könyvtárakban (Középszer 3., Fazekas u. 6., Eder György u. 1., Mátyás király u. 21., Móra Ferenc u. 1/a., Hajós Alfréd u. 5., Könyves Kálmán u. 2.).

A nagyobb üzemek, vállalatok dolgozóinak olvasási igényeit hivatottak kielégíteni a *szakszervezeti könyvtárak*. A Diósgyőri Vasas Művelődési Központ, a Vörösmarty Művelődési Ház és a Diósgyőri Papírgyár könyvtára a lakosság részére is kölcsönzi könyveit, még a többi munkahelyi könyvtár csak saját dolgozói számára.

Értekes, ritka, főleg történettudományi, nyelvészeti, pedagógiai művek várják a kutatókat a *miskolci iskolák múzeális gyűjteményében* (Lévay József könyvtár), a Felszabadítók u. 20. sz. alatt. A *Nehézipari Műszaki Egyetem Központ Könyvtá-*

A DVMK-könyvtár új ifjúsági részlege

ra a bányászati és kohászati tudományágak területén országos jellegű tudományos szakkönyvtár. Szervezetébe tartozó *Selmeeti Múemlék-könyvtár* az egyetem elődjének, a Bányászati Akadémia könyvtárának legértékesebb darabjait tartalmazza.

Miskolc könyvtárai különleges, egyedi szolgáltatásokat is nyújtanak.

A megyei könyvtár ellátja a szlovák nemzetiségi lakosságot anyanyelvi irodalommal.

Hangtárában a zeneirodalom klasszikus és modern alkotásait hallgathatják az érdeklődők. A hangmezről megszólaló műveket a partitúrákból és egyéb kottákból kísérhetik figyelemmel és lehetőség van a kazettára vagy hangszalagra történő átjátszásra. Az idegennyelv-tanulást könnyítik a nyelvi lemezek, amelyek a hozzájuk tartozó könyvekkel

együtt található a könyvtárban. Hangmezeket a városi hálózat Győri kapui és a Déryné u. 5. sz. alatt működő fiókjánál, valamint a Vasas Könyvtárban lehet kölcsönözni.

A megyei könyvtár helytörténeti gyűjteménye a Borsod-Abaúj-Zemplén megyére vonatkozó könyv-, folyóirat-, kép- és kisnyomtatványanyagával áll a kutatók rendelkezésére.

A hírlapolvasót —, ahol az országos és a helyi napilapok és folyóiratokon kívül külföldi képes magazinok gazdag választéka várja vendégeit — beiratkozás nélkül is igénybe veheti bárki, a hétköznapi nyitvatartási időn túl vasárnap délelőtt is. A város kulturális eseményeiről, programjairól, közérdekű tudnivalókról ér-

tár információs szolgálatánál. (Tel.: 13-079.)

Lakása változatos díszítéséhez igénybe veheti a József Attila könyvtár (Szentpéteri kapu 95.) képzőművészeti szakrészlegét, amely színvonalas reprodukciógyűjteményét hosszabb időre is kölcsön adja.

A könyvtár képzőművészeti diasorozata —, amely szintén kölcsönözhető — látáskultúránk fejlesztését hivatott előmozdítani.

Mindenfajta olvasói igényt kielégítenek a könyvek, folyóiratok, és egyéb dokumentumok, amelyekhez Ön is hozzáférhet a város bármely pontján. Jöjjön minden „törzs-olvasó” és jövődő könyvtári tag szívesen látott vendég könyvtárainkban. A város kulturális eseményeiről, programjairól, közérdekű tudnivalókról ér-

Miskolc III. kerületének legnagyobb könyvtára a Vasas. Hatása kisugárzik nemcsak Diósgyőrré és a két nagyüzemre (az LKM-re és a DIGÉP-re), de érzékelhető a város egyéb pontjain is. A könyvtár legrégebb története a múlt század végére nyúlik vissza. 1895-ben a Józserencse Dal- és Önképzőkörben alakult olvasókör is, ez tekinthető a jogelődeknek. S jönléhet, a fejlődés a felszabadulás után lett erőteljes, a múlt nem dicstelen, hiszen igen sok munkás olvasott.

A „mag” a diósgyőri nagyüzemekben volt. A mai gépgyár I-es telepén (DIMÁVAG) és a III-as telepén (NSZG), valamint a kohászatban is volt könyvtár. Akkor az LKM II-es hivatalházában levő két szobácska jelentette a „központi könyvtárat”, amely mintegy 21 000 kötettel rendelkezett. Jelenleg 130 000 kötetnyi könyv áll az olvasók rendelkezésére! Ebből 49 000 a Lenin Kohászati Művek letéti könyvtárában, 33 000 a Diósgyőri Gépgyárban található.

Az LKM-ből a könyvtár 1956-ban a „lovardába” költözött. Ma már lebontották ezt a mozinak, színháznak is használt hodályt, ahonnan a könyvtár 1959. november 7-re került mai helyére, a Bartók Béla Művelődési Ház I. emeletére. A fejlődés következő állomása: 1964-ben a két nagyüzem könyvtára egyesült, azóta beszélhetünk egységesen Diósgyőri Vasas Könyvtárról. Körülbelül ezzel egy időben változott zártpolcos rendszerről szabadpolcos könyvtárra elsőként, Borsod megyében.

Noha teljes emeletet „uralt”, hamarosan kinötte helyét. A Bartók Béla Művelődési Ház legutóbbi felújítása után, 1982-ben a könyvek birtokba vették a II. emeletet is. Ez-

zel elkülönült az ifjúsági és felnőtt kölcsönző, olvasóterem és hanglemeztár alakulhatott ki. A zenei részleg 1600 lemezét zömmel helyben használják, de terjedőben van a hanglemezkölcsönzés is.

A zenét „kiviszi” a könyvtár falai közül is. A diósgyőri munkás kulturális napokon óriási sikere volt a zenehallgatásnak felnőttek, gyerekek körében egyaránt.

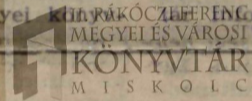
A munkásnapokon házi „Ki nyer ma?” vetélkedőt is rendeztek. A jutalom természetesen könyv volt.

Egy-egy ilyen „kiruccanás” után észrevehetően fellelül a könyvtár forgalma, új olvasók jelentkeznek. Külépnek számít az is, amikor a szomszédos I. számú szakközépiskola kollégiumában zenei programmal kedveskednek a fiataloknak. A szakszerű előadást lemezhallgatás, olykor élő zene bemutatása követi. Nem csoda hát, hogy a diákok szívesen látogatják a könyvtárat — annak ellenére, hogy egy 800 kötetes letéti könyvtárat is létesítettek a kollégiumban, számukra.

Egyébként a hangmezek nagyobbik része komoly zene, kisebbik része irodalmi emlékműsor, könnyűzene és természetesen pop és rock. A könyvtár a zene népszerűsítésével olvasókat hódít, egyre nagyobb számban.

Sok mindenről lehetne még szólni a könyvtár bemutatásakor: kiállításokról, olvasópályázatokról, író-olvasó találkozókról, vetélkedőkről. Am a legfontosabb, hogy közművelődési tevékenysége által egyre többen ismerik, s tudják, hogy bizalommal fordulhatnak hozzá, valahányszor a munkához, tanuláshoz vagy a szabad idő eltöltéséhez tanácsra, segítségre van szükségük.

Ny. P.

Ha Miskolcon jár keressen fel Lennünket, ahol

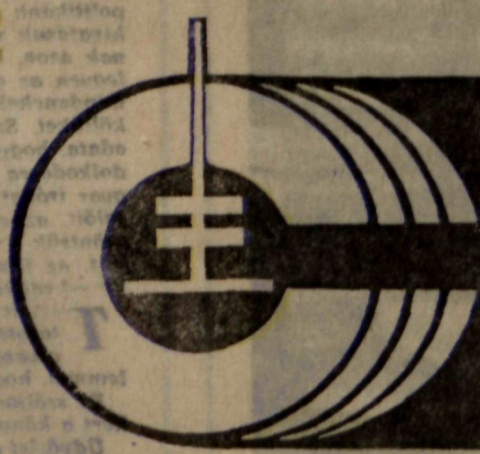
mindent

mindenkor

mindenkinek

megvásárolhat

a

MISKOLCI

Centrum
Áruház

-ban

Három kérdés — három íróhoz

Az ünnepi könyvhét forgatógázhöz, hangulatahoz hozzátartoznak a találkozók is. A beszélgetések. A műhelytitkokról faggatózások, a könyvek kiváltotta gondolatok kimondása. Ezekben a napokban sok helyen fogadnak íróvendéget. Az ünnepi könyvhét borsodi rendezvényeire több ismert alkotónk ígérte jövetelét. Közülük hárommal beszélgettünk. Telefoninterjút kértünk, amelyet vállaltak. Írói hivatástudatukról, a már kész, s a még készülő műről, az olvasókhöz való viszonyukról kérdeztük őket.

BÁRCZY JÁNOS:

SZOLGÁLNI AZ IGASZÁGOT

— Ön szinte berobbant az irodalomba. Első kötete, a Zuhanógrás, sikerkönyv volt. Szinte órák alatt elkapták. Díjat kapott. A Vádirítvány is hasonló, elsőprő közönségsikert aratott. Az írószövetség tagjai sorába fogadta. Minek tulajdonítja? És egyáltalán, milyen érzés sikeres írónak lenni?

— Nézze, én nem vagyok képzett író. Sohasem készültem annak. Amikor elvesztettem látásomat, egyszerűen keresgéltem kellett, hogy melyik az a terület, ahol hasznosan, értelmesen kifejezhetem magam. Írni kezdtem. De hogy író-e az ember vagy sem, az csak később válik el. Hogy a sikert minek tudom? Nos, azt hiszem, az a téma, amivel én foglalkozom, ma az érdeklődés középpontjában áll. Nem vagyok történész — és harminc éve nem tudok olvasni. Így hát témáimat csak abból meríthetem, amit átéltem. S amit még sokan mások is átéltek. Hogy miért mondom ezt? Mert számomra is fontos dolgok ezek. A történészek sok mindent kibogarásztak. De akkor ott, nem voltak dokumentumok sokak számára. Akkor dokumentumok nélkül, a maguk helyzetében voltak kénytelenek dönteni, magatartásukat rendezni az emberek. En azt akartam — nagyon tudatosan —, hogy azt írjam meg, ahogyan s amit én láttam, átéltem. Akkor is, ha ez sokszor kegyetlent őszinteséget kívánt.

— Felfoghatom ezt írói hitvallásának is? Kérem, fogalmazza meg, Ön szerint mi az író feladata?

— Az író feladata? Nos, hogy úgy írja meg a művét, hogy ami nyomtatásba kerül, az szolgálja az igazságot, a történelmi tényeket, és persze a fejlődést is. Ez komoly felelősség. Es feltétlenül kell hozzá, hogy az író önmagával szemben is kegyetlenül őszinte legyen. Ha így van, ez megérinti az olvasót. Ha az olvasó látja, érzi, hogy az író hiteles, érzi, hogy a hangulata teremt — magával sodorja. Ismétlem; én nem vagyok történész. De úgy gondolom, az árnyaltabb igazsághoz az is hozzátartozik, amiről én írtam. Nem a történelmi tényeket cáfolom — azt szeretném elmondani, amit én átéltem, amit én láttam. Ha úgy tetszik, adalékként a történelemhez.

— A Zuhanógrás a közelmúltban jelent meg — már az ünnepi könyvhéthez kapcsolódva. Most min dolgozik?

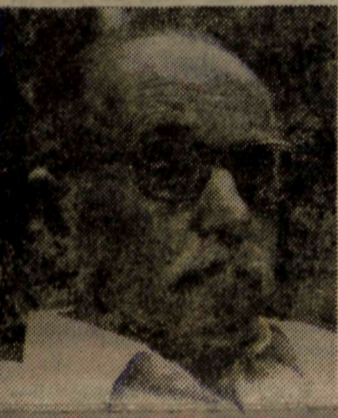
— A Magvető hitehíves példányban jelentette meg a Zuhanógrást, a Vádirítvány januárban került a boltokba. Eddig negyedmillió példányt adtak ki a két könyvből. Hogy min dolgozom? Ha jól tudom, megyei kiadásban megjelenik a Várzscsó regényem, még ebben az esztendőben. A Várzscsó egy játék, amit forgatni kell, s mindig más színeket, formákat mutat. A regény hőse egy parasztfiú — az ő élettörténetét dolgozom fel, történelmi csomópontokban. A Magvetőnél van egy kéziratom, s most dolgozom azon a könyvem, amely az infláció utolsó heteiben játszódik, a miskolci és a kunmadarasi zavargásokról. A terveim között pedig a sátorlajúhelyi börtönlázadás

Bárczy János

Fekete Gyula

Benedek István

történetének megírása áll. Gondolja meg! Hatvanhat embert koncoltak ott fel — és milyen keveset tudunk a történekről. En is szinte csak a jelszót; hogy „foglyot nem ejtünk”.

FEKETE GYULA:

AMIT CSAK ÉN MONDHATOK EL...

— Szenvedélyes közéleti írónak ismerik...

— Ne folytassa! Inkább hadd mondjam el, amit egyébként már leírtam. Csillagot előbb választottam, mint hivatást. S hogy miféle hajóval éri el az ember a célt, nos, ez alárendelt a célhoz képest! A műfajt mindig a mondandóhoz kell hozzáválasztani. A mondandó szabja meg, hogy a szépirod, a közéleti író, vagy a politikai nyelvén kell kifejeznünk magunkat. Írtam én verseket is — igaz, régen volt. De meggyőződésem, hogy írásaim — maga mondta — azért közéletiek, mert olyan a társadalom mozgása, hogy ebben a dimenzióban lehet kifejezni azokat a problémákat, amelyeket fontosnak tartok. Tapasztalatom szerint egyébként az író — olvasó találkozáson is szívesebben fogadja be a közönség a direktbben fogalmazott közéleti gondokat, mint az irodalom beltenyészeti esztétikai problémáit. A költészetben a hangulat is teremthet kapcsolatot — prózában erre kevesebb a lehetőség.

— Ez írói hitvallása is? Véleménye szerint mi az író feladata?

— Ezt nehéz telefonon keresztül elmondani. Ki az író? El kell olvasni néhány bekezdést a Háború és béke-ből. Csak néhány bekezdést, és érezzük, aki írta, az nagy író. És fordítva is igaz. Néhány bekezdés után az is

kiderül, ha valaki rossz író. De ezt hagyjuk. Azt gondolom viszont, hogy akár szépíró, akár közíró az ember, van egy feladata; hogy ami megérett a kimondásra, azt mondja ki. Az emberről, a korról, a történelmi változásokról. Mondja ki azt, amit előtte nem mondhattak ki, s amit utána már nem mondhatnak ki. Úgy mondja ki, hogy a célt szolgálja vele. Ha az kell, a szépirod nyelvén, ha pedig az, akkor a közíró nyelvén. A magyar irodalomnak különben is megvannak e téren a maga tradíciói. Nem hiszem, hogy a befelé forduló esztétizálódásnak jövője van. Régi történa; olyan is át „átlőcsölődik” az irodalomra, ami nem szorosan az irodalom területe, az irodalom gondja. De én is hiszem, amit Illyés Gyula valahogy úgy fogalmazott, hogy nálunk a vízügyi hivatal gondja is az irodalomra tartozik.

— Sok mindennel foglalkozott. Népesedéspolitikával, az ifjúsági sajtó és az irodalom kapcsolatával, hogy csak néhányat említek. Most min dolgozik?

— Amerikai meditációimat írom. Az ember sok mindent másképp képzel el, mint amit azután lát — közelről. Meditáció Amerikáról — ez lesz a címe, s remélem, az olvasónak is sikerül felfedeztetnem, másképp látnom Amerikát. És foglalkozom egy könyvtérjedelmű esszé megírásával is, valami olyan témakörben, hogy a jövő kizsákmányolása.

BENEDEK ISTVÁN:

AMI FONTOS AZ OLVASÓNAK, AZ ÍRÓNAK IS AZ

— Gyakran megfordul megynkben. Van ennek valami különösebb oka?

— Nincs. Legfeljebb annyi, hogy azt hiszem, szeretnek. Kapcsolatom az edényi járással már nagyon régi. Egy-két talán huszonöt éves. Egy szer ott jártam, amikor az író-olvasó találkozók meg nem voltak divatban. Azután felelevenítettük a kapcsolatot.

— Mit jelentenek önnek ezek a találkozók? Szereti őket?

— Alapjában véve önző okokból, jobban szeretem, ha nem magamról kell beszélnem. Ezek a találkozók sok az ismétlődő kérdés. De rá kellett jönnöm; a közönség igényli ezt, igényli a személyes élményeket. Számára fontos, hogy amit olvasott, az hogyan készült, mi van a háttérben. És mert így van, az író is rájön, hogy ez fontos neki! Így kapja meg a visszajelzést, amit a hivatalos kritikából nem kap meg. Érti a szeretetet — ami ugyancsak fontos.

— Mondana valamit írói hitvallásáról, terveiről? Az Aranyketrec, amely nemrégiben jelent meg, újból gyorsan elfogyott.

— Kicsit sokat kérdezett. Az Aranyketrec hetedik kiadásban jelent meg. Nézze, azt hiszem, a kiadók úgy vannak ezzel, hogy ez biztos siker. A terveimről nem szívesen beszélek. Amíg a könyv nincs kint a „piacon”, addig nem könyv. Amit mondhatok; két regényem is bent van — és remélem megjelennek. Ma elég nehéz a kiadói szűrőn átjutni. Hogy miért? Csak! Persze, ezt nem így mondják ki — sokkal bonyolultabban.

— Ne haragudjon. Három kérdést ígért, de fel kell tennem egy negyediket is. Ön számára mit jelent az, hogy író?

— Először, de nem elsősorban — ebből élek. Másodsorban — és ne tartson szerepmentelennek — de azt hiszem, tehetségem is van hozzá. Ha az emberben jelentkezik egy gondolat — mondhatnám úgy is, ihlet — meg kell írnia. Nem tehet mást. Egyszerűen nem tehet mást, mint megírja. S reméli, nem az asztalfiókjának.

Csutorás Annamária

Röpke recenziók

Szeretek olvasni. Könyvet is, de még inkább könyvrecenziót. Írni is szeretek. És könyvrecenziót még nem írtam. Egyszer mindent meg kell próbálni. Legalább lesz mit olvasnom.

PETÁK ARNOLD VERSEI

Peták Arnold mai magyar közép-kelet-európai líránk izmos alakja. Legújabb, első kötete egyetlen sóhajtás, hörgés, dörgedelem, kérdőjel. „Miért?” — kérdezi Peták, és mi vele együtt sóhajtunk, hörgünk, dörgünk. Tényleg: miért? Szókapcsolatai, képei egyéniek, és mégis általánosan emberiek. Mint például: szélfúttá szellő; koromjéfeke-te napsütés; kisüsti illatú szőkeség; búval bélelt barna bankjegy; kastélyvlobogású önkéntes tűzoltó. Peták Arnold versei — költemények. Gondolati rímek népből, nemzetben lüktetnek tova. 1200 példányban, 25 forintos áron.

TOTOMAPACU

A dél-amerikai Totomacacu-hegység lakóiról, a totomacacu indiánokról fest találó képet új könyvében Höch Zsigmond tudós-utazó. Két hétig élt az indiánok között, élményeit színesen, olvasmányosan dolgozta fel 867 oldalon keresztül. Megtudjuk a totomacacukról, hogy bőrük színe sárgás-vöröses, ünnepekkor toldiszt ötenek, szeretik szeretteiket, az elhunytakat a földbe temetik, nem tudják, hol van Magyarország. Höch Zsigmondot befogadták, olyannyira, hogy a jeles tudós csak fortélyval tudott megszabadulni tőlük. Egy éjszaka elragta a kötelet, amivel a kinzócölöphöz kötözték.

MÉGIS BUNDA!...

Gen Ernőnek ez a jubileumára már nagyon régi kötet, a tollasabda-témában, ez is a szerző magánkiadásában jelent meg, ebből is film-színház-muzsika készült, valamint rendőrségi jegyzőkönyv. A szerző a tollasabdavilág fenekéig leás, kíméletlenül feltárva, amit onnan kibányászott. (Bányaugyven is írt már vagy 8—10 könyvet, magáról a könyvről mintegy 25 szociográfiát, a szociográfiáról 37 riportot.) Mégis bunda!... című könyve nyomán felforrósodott a langyos állóvíz, amiben a tollasabdából megtollasodottak tocsogtak. (427 Ft — és hogy a szerzőnek is legyen valami haszna belőle — 50 fillér.)

(szabados)

Könyvtár-sztorik

Bár egy könyvtár — mint az a nevében is benne van — a könyvekkel megrakott polcok képzetét kelti elsősorban, az olvasó számára mégsem a zsúfolt állványok jelentik annak központját, hanem az a kölcsönzőpult, ahol beiratkozik, vagy épp információkat, s ahová a visszahozott köteteket rakja. Ez a helyszíne az olvasó és a könyvtáros beszélgetéseinek, s bizony, furcsa dialógusok szavai kötik össze néha a pult két oldalát.

— Az Esti Hírlap 1968-as évfolyamát kérem — lép a pulthoz az olvasó —, hogyan kaphatom meg?

— Nagyon egyszerű — jön a válasz a túlsó oldalról —, a betűrendes folyóirat-katalógusból szíveskedjen kikeresni az újság katalógusszámát, s az ott kikészített nyomtatványra felírni. Azt mi lejtuttatjuk a központi raktárunkba, annak alapján fel-

Novák Attiláné, a boltvezető. Antikvárium.

Szakonyi Károly

Amikor néhány éve Miskolcon járt az egyik könyvhéten, elmondta, hogy a színház volt első szerelme, még mielőtt írni kezdett volna. Jelentkezett a színiiskolára, de nem vették fel. Vizsgáztatója, Ladányi Ferenc, azt ajánlotta neki: próbáljon meg írni, ha tud, de a színházzal hagyjon fel. Szakonyi nem hagyta magát. Elment segédmunkásnak, aztán tisztviselő lett, majd szindarabot írt. — Mégis a színházhoz került —, mégpedig sikeresen. Ma már nemcsak idehaza, de külföldön is ismert szerző. Miskolcnak külön jelentősége van színműírói karrierjében: Hongkongi paróka című darabjának itt volt az ősbemutatója, innen indult a világhírnév felé. Adáshiba című második darabját is játszottuk, és most fut különböző kis színpadokon Miskolcon a Holdtölté című kétszemélyes színműve, Zsolnay Júliával és Matus Györggyel, színházunk két művészeivel. A darabot a színház igazgatója, Gyarmati Béla rendezte. Szakonyi elsősorban szindarabíró. A legjobb molnári iskola hagyományait ápolja, de kisregényei és novellái is olvastak.

Szakonyi Károly a megyei könyvtárban május 30-án 17 órakor találkozik az érdeklődő közönséggel.

küldik, s néhány perc múlva már olvashatja is a keresett cikket.

— És tessék mondani, az Esti Hírlapot melyik betűnél keressem?

— Óreg bácsi válogatás közben a kiszemelt könyveket a pultra helyezi, majd ott-hagyja őket, s tovább bön-gészik. Az egyik segítő könyvtárosnő megjegyzi: — Jó volna, ha a bácsi el-vinné a könyveit a pultról, amíg válogat, nehogy más vegye magához azokat.

— De kérem — méltatlan-kodik önérzetesen az idős férfi —, én nem bácsi vagyok, hanem Kedves Olvasó!

Nagymama rakja le a visszahozott könyvet, azonnal látni, hogy itt-ott darabok hiányoznak a kötetből.

— Ezzel meg mi történhetett?

— Hát kérem, az úgy volt

— rebegi szemlesítve —, hogy a kisunokám megrá-gta... — Ki hitte volna, hogy ennyi tudásszomj lakozzék egy gyerekben?

Feldúlt arcú fiatalember rohan be, majd feldönti a kölcsönzőpultot.

— Az mégiscsak furcsa — hadarja elfűlő hangon —, hogy ket éve nem vagyok tagja a könyvtárnak, de al-landóan felszólítóleveleket kapok, hogy hozzam vissza ezt meg azt a könyvet!

— Egy pillanat, mindjárt utánanéznünk — válaszol a könyvtáros, de csak hosszas huzavona után derül fény az ügyre. Az történt ugyanis, hogy a fiatalember már két éve összeveszett a barátnő-jével, s az olvasójegye nála maradt. A családott lány az-zal kölcsönzött, a könyveket pedig rendszeresen „elfelej-tette” visszahozni. Hiába, a bosszúállásnak is sokféle módja lehet.

Nagy Attila

Itt is teremnek már könyvek

Az irodalom nem olyan mint a tömegsport, amelynél nagyon is számít, hányan vesznek részt benne. Egy adott tájegység szellemi életét azonban meghatározhatja az irodalmi élete, az azt tudók száma is. Minél sokszínűbb, minél erősebb benne a minőségigénye, annál nagyobb súllyal nevezhet be az országos fórumokon, vagy ha úgy tetszik a Parnasszuson.

Ilyenkor, a könyvhéten joggal, — okkal keressük a helyi szerzőket is a sátrakban, a pultokon, lenn vagyunk-e, képviseljük-e magunkat az ország szellemi életében? Nos, a könyvkiadás szeszélye révén az idén szinte minden műfajjal ott vagyunk. A legparádésabb kiállítású könyv Kunt Ernőé, a Temető népművészete című munkája. A néprajz eszközeivel dolgozta fel ezt a hálásnak, vidámnak éppen nem mondható témát. Irodalmi eszközökkel, de a szociográfus aprólékos tárgyismeretével írta le Hajdú Gábor Borsodszirák, a tsz és a falu életét. Nem véletlenül említtem először ezt a két könyvet, illetve szerzőt. A tényesség és a tudományosság az az alap, hagyomány, amelyre a táj irodalma építhet. Bárczy János Vádindítvány című kötete (új kiadásban) ehhez a tendenciához sorolható. A múltat be kell vallani — intett József Attila —, mert anélkül nem értjük a jelenünket. Az idén ugyan nem jelenik meg könyve, de tudjuk, hogy a táj (Cserhát) múltját és jelenét vizsgálja Gulyás Mihály, aki méltán aratott sikert, indított termékeny vitát valahányszor riporttal, szociográfiával jelentkezett. Hogy jó órában mondjam, nincs ebben (a műfajban) egyedül. A költőként is ismert Juhász József és Kiss Gyula (szent-istváni, mezőkövesdi stb.) riporttársaira, szociográfiáira

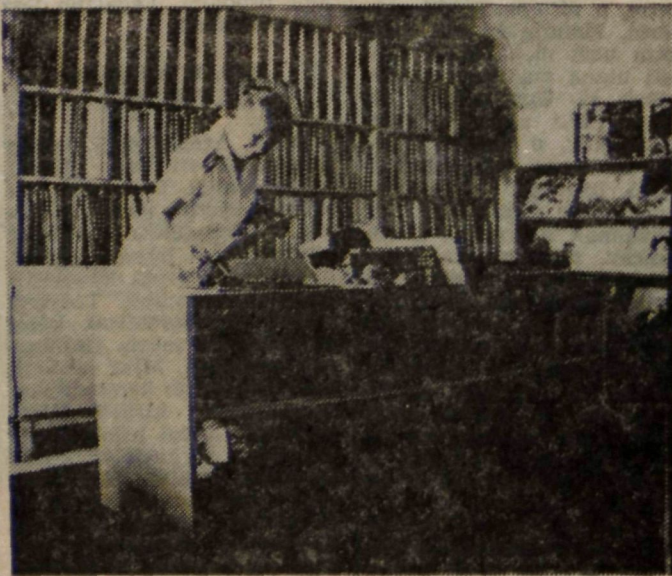
gondolok. Elképzelhető, hogy egyszer majd Miskolcra, az ipari tájról is megszületik egy átfogó igényű munka? A kérdést akár tippként is a Kelet alkotókör fiataljainak szánom, akik immár a harmadik antológiájukkal jelennek meg a könyvhéten. Csorba Piroska, Parás István, Laboda Kálmán, Utry Attila, Galyó Géza, Bogár Imre, Hajdú Gábor, Balogh Attila, egyszóval városunk fiatal írástudói már többet produkáltak, semminthogy „ígéretnek” tarthassuk őket.

A sor végére hagytam a lírát, éppen mert ebben vagyunk a leggazdagabbak, legerősebbek. Kalász László, megyénk első József Attila-díjasa. Lírájában nemcsak az ő személyes élményei, de az abonyi táj nehézsorsú emberei is hangot, szót kapnak. Ugyanez áll Serfőző Simon verseire is, aki noha évtizedek óta városunkban él, kőnok hűséggel, következetességgel vall hűséget versben, drámában, riportban véreihöz, a Szolnok megyei szülőfalujához, az ingázó, bejáró munkásokhoz. Másfajta költésis ihletti Papp Lajos líráját. Közéletisége, elkötelezettsége a nagyvárosi értelmiségé, aki érzékenyen figyel a világra. E táj szülőttei Bari Károly és Balogh Attila, akik a cigánysor kérdéseit fogalmazták meg egyetemes érvénnyel.

Mondják, hogy a kritika nélkül megvan az irodalom. Tudjuk, hogy ez hamis nézet. Városunkban teremtek ambiciózus kritikusok, irodalomtörténészek is. Kabdebó Lóránt A háborúnak vége lett — című interjúkötete a napokban hagyta el a nyomdát. Történelmünk egyik legnehezebb, legizgalmasabb korszakát vizsgálja neves interjúalanyai segítségével. A kötet alighanem a könyvhét slágere lesz Kunt Ernővel együtt.

(horpácsi)

Könyvtárban és könyvesboltban

Az egyetemi bolt műszaki könyveit ajánlja Hegedűs Ernőné eladó.

II. RÁKÓCZI FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR MISKOLC

A DVMK-könyvtár új hanglemeztára

Könyvünnepek falun

A falusi családok többségénél néhány évtizeddel ezelőtt a biblia, az imakönyv, a mindenkorli évjáratú kalendárium és a gyerekek tankönyvei jelentették a családi könyvtárat. A falu akkori élete, a családok és a közösségek művelődési szokásai nem is nagyon igényelték, az anyagi lehetőségek pedig nem tették lehetővé a családi könyvtárak létrehozását. Közkönyvtár, ahonnan kölcsönözni lehetett volna, még csak kevés helyen és nagyon szűk keretek között működött. Legfeljebb egy-egy faluban pár családnál fordult elő néhány népszerű kiadvány: a magyarok hőstetteiről, történelméről szóló könyv, Petőfi, Arany, Vörösmarty és más klasszikusok könyvei, vagy néhány érdekesebb olcsó ponyva. Ezek aztán a téli esteken útra keltek a rokonság körében, de megjelentek a fönházakban is, ezeket olvasták.

Mi, könyvtárosok az 50-es, 60-as években — a szocialista könyvtárak hőskorában — gyakran tapasztaltuk, hogy az új könyvtárak adta lehetőséggel milyen bátoritanul kezdtek, mertek élni a falusi emberek. Sokan csak a gyerekek hozták a könyvtárból könyvet, mások surc alá vagy kosárba rejtették, hogy meg ne lássák, merthogy „mit mondanak: munka helyett könyvet olvas! Az ilyen ember csak dologkerülő lehet!” Azóta eltelt közel 40 esztendő, nagy változások történtek ezen a téren is, de az összkép ma még „sokszínű”. Az ősi szokásokon nehéz változtatni. A falvak lakóit szocialista kultúrpolitikánk eredményeképpen a települések többségében könyvtárak várják. Még a legkisebb községekben is működik könyvtár.

Igaz, hogy a lakosság 19—20%-a tagja a tanácsi közművelődési könyvtáraknak. Vannak olyanok is, akik az iskolai, szakszervezeti könyvtárak, különböző szakkönyv-

tárak könyvínálataiból szerzik be az olvasnivalót. De az emberek tekintélyes hányada még mindig távol maradt a könyvtáraktól. Bizonyára magánkönyvtárak elégit ki olvasási szomjukat — mondhatnánk erre válaszként. A tapasztalat azonban nem ezt bizonyítja. Aki a könyvet annyira szereti, hogy könyvvásárlásra is áldoz, az általában rendszeresen látogatja valamelyik könyvtárat is.

Az ünnepi könyvhéten a városokban a könyvek nagy választéka várja a könyvbárákat. De a falvakban még elég szegényes a könyvínálata. A szövetkezeti vegyesboltokban kevés az új könyv. Sokszor hónapokig, évekig sárgulnak a könyvek a polcokon. Nem ünneprontásnak, inkább figyelemfelkeltésnek szánom: mintha a falusi könyvterjesztés korábbi lendülete valamelyest alább hagyott volna. Pedig szívesen látnánk falvainkban a könyvheti új könyvekkel a könyvterjesztők mozgóboltját!

Az ünnepi könyvhéten városokban, falvakban író-olvasó találkozók rendeznek. A falvak lakói is igénylik ezeket a rendezvényeket. Egy-egy kínálózó lehetőséggel sokan élnek. A vendég-író könyvet megvásárolják a tanuló gyerekek, a családnak. Vajon, a könyvhéten Borsod megye 350 községe közül, hány helyütt lesz író-olvasó találkozó? Ugy gondolom, hogy még mindig sok településünk van, ahol az embereknek sohasem volt alkalmuk íróval, költővel elbeszélgetni. Van tehát még tennivalónk bőven. Reméljük, hogy az írók, könyvterjesztők, könyvtárosok, a művelődés lelkes munkásai az idei ünnepi könyvhéten is hozzájárulnak a legnemesebb célkitűzések megvalósításához, ahhoz „hogy a könyv közelebb kerüljön az emberekhez”. Ennek biztos tudata lelkesítsen mindnyájunkat!

Slezsák Imre,

az edelényi járási könyvtár vezetője

Ha az Unió Áfész ABC áruházaiban csütörtökön vagy pénteken 500 Ft felett vásárol

tombolajegyet kap

Nyeremények: 1 db színes TV

és 15 db 500 Ft feletti értékes műszaki cikk

Sorsolás: 1983. augusztus 5-én

és 1984. január 6-án, a Palotás étteremben

Hajdú, Kalász és a Kelet...

Az ünnepi könyvhét kínálatában a Borsodban élő és a megyében működő írók művei is szerepelnek. Bárczy János Zuhánugrás, Fekete Gyula Április, május, június, Kabdebó Lóránt A háborúnak vége lett című kötetével találkozhatnak az olvasók.

A választékok helyi kiadványok is gazdagítják. A közelmúltban jelent meg Kalász László új kötete, Hajdú Gábor szociográfiaja és a Kelet Antológia.

HAJDÚ GÁBOR: KÁNAÁN MERRE VAGY? (SZOCIOGRÁFIA)

Több és nagyobb változás történt az utóbbi harminc esztendőben a hazai mezőgazdaságban és vele együtt a magyar falvak életében, mint az elmúlt ötszáz évben együttvéve. A változások egy szűk emberöltőbe sűrítve gyűrt át szokásokat, szemléletet, emberi kötelérendszerket és termelési módot. A sorsfordulót számos könyv és publikáció megörökítette, de a többségük a régi életkép lebomlásának szűk időszakát elemzi, csak azokat az értékeket vállalja és öleli fel megmentésszerűen, amelyek a falu és a gazdálkodás régi arculatára jellemzőek, és amelyet durván és drasztikusan elsöpört egy új korszak.

1981. április. Ez a dátum olvasható a könyv befejező oldalán. Ennél az időpontnál korábbi történéseket tartalmaz tehát ez a munka. Azért szükséges ezt megjegyezni, mert az azóta eltelt idő is újabb eseménysorozattal alakította tovább a mezőgazdaságban és egyben Borsodszirákban is az életfeltételeket.

Ez az írás bizonyos értelemben hézagpótló, azt követi nyomán, ahogy a változások sorában a túlhaladott forma helyett egy erősebb, újabb igazság bukkán elő, egy település az észak-magyarországi Borsodszirák termelőszövetkezetében. Az utóbbi időkben ezen a tájegységen itt jött létre elsőként a mezőgazdaság és az ipar hibridje. Ezt a formát a maga újdonságaival az elmúlt évtized termelte ki és az a mai ellentmondásoktól terhes korszakban is életképesnek bizonyul, dinamikusnak változik, alkalmazkodik, tovább él, oly erővel, hogy elmondható, ez a kísérlet is elsöpörte egy korábban megfelelőbbnek hitt ítéletet.

A történet a mában zajlik, a krónikás csupán annyit tesz, hogy az eseménysort, a kisebb és nagyobb történéseket megfigyeli, átszűri és lejegyzí.

K. S.

A TIZÉVES KELET HARMADIK ANTOLÓGIÁJÁRÓL

Városunkban, a Diósgyőri Vasas Művelődési Központban működő KELET Irodalmi és Közművelődési Alkotócsoport tagjainak műveit az ünnepi könyvhét alkalmából nyújtjuk át a miskolci olvasóknak.

A KELET alkotócsoportnak 25 tagja van, közülük 17 miskolci és megyei szerző prózai és lírai írásait tartalmazza. A gyűjtemény címe: NYILT LEVEL, mely azonban Hajdú Gábor novellájának címe is.

A prózai művek — öt szerző nyolc írása — formai skálája magába foglalja a realistikát, a karcolat, a novella, az elbeszélés, valamint a lírai hangvételű próza műfaját.

A helyi és országos irodalmi orgánumból ismert szerzőkön (Hajdú Gábor, Szabó Bogár Imre, Farkas Tibor) kívül kegyelettel emlékezünk néhai Tóth Lajos miskolci novellistára, egy posztumusz műve közlésével, és helyet adtunk fiatal prózaíróknak is (Csorba Piroska, Györgyei Géza).

Az antológia versanyagának szerzői a már kötetekkel rendelkező Balogh Attila, Fecske Csaba, valamint Horváth Gyula SZOT-ösztöndíjas, Cseh Károly, Furmann Imre, Akác István, Répássy Tamás, Csörbe Piroska, Parázs István, Kemény Gyula, Galyó Géza és Utry Attila.

Válogatásunk túlnyomó többsége szubjektív líra. Köszönet mindazoknak, akik segítettek harmadik kötetünk megjelenését: a Magyar Népköltészet Művészeti Alapja irodalmi szakosztályának, a megyei tanács művelődésügyi osztályának és a Vasas Művelődési Központnak, valamint a szerzőknek, nyomdászoknak és az alkotócsoport tagjainak.

Reméljük, hogy új antológiánkat megvárják és városunk irodalmi közvéleménye és szakmai műhelyei kedvezően fogadják. Várjuk „tisza szigorúságú” kritikái és észrevételeiket!

V. A.

KALÁSZ LÁSZLÓ: SZINT VALLOK A SZELEKKEL BESZÉLGETÉS BORSOS ÁRPÁDDAL

Mostanában került a könyvesboltokba, illetve az érdeklődő olvasók kezébe Kalász László hatodik kötete, melynek címe: Szint vallok a szelekkel. A százoldalas kötet a költő korábbi öt kötetéből való válogatást közöl, és borítólapjának fülszövegében ez olvasható: „E kötettel, amely Kalász László 50. születésnapja alkalmából került az olvasó kezébe, indul meg ez a könyvsorozat,

amely a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács művelődésügyi osztálya és a Magyar Írók Szövetségének észak-magyarországi csoportja közös kiadásában jelenik meg.” A kötetben megtaláljuk a 9 tagú szerkesztő bizottság névsorát.

A sorozat szerkesztő bizottságának elnöke Borsos Árpád, a megyei tanács művelődésügyi osztályának veze-

tője. Vele beszélgettünk a kötet, illetve a szerkesztési kötet sorozat kiadásáról, a helyi kiadás lehetőségeiről.

— Régi és jogos igény volt Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, hogy teremtődjenek mód értékes művek helyi kiadására. Nagy volt a váromlás. Jó tudomásom szerint körülbelül másfél évtizede napirenden volt ez a kérdés, szeretjük volna megteremteni az önálló helyi kiadás lehetőségét, amely módot nyújtana az itt élő és alkotó, vagy innen elszármazott, de ide kötődő, esetleg más módon ide kapcsolódó írók, költők, esszéisták, irodalomtörténészek, szociográfusok, tudományos írók munkáinak kiadására, egy olyan könyvsorozat megteremtésére, amely végső soron nemcsak az itt munkálkodó írókról, hanem szűkebb pátriáról adna átfogó képet.

— Most úgy tűnik, ez a lehetőség megszűletett, hisz a kezünkben van Kalász László kötete.

— Igen. A szerkesztő bizottság az elmúlt év végén tartott megbeszélésén döntött Kalász kötetének kiadása mellett, mert úgy éreztük, hogy a sorozat indulásához megfelelő személyiség és alkalom kell. Kalász László 50. születésnapja, költői munkássága, egész emberi, költői habitusa indokolta, hogy vele kezdjük a sorozatot és az eddig megjelent öt kötetéből, illetve azok leginkább reprezentáns anyagából, azokból a versekből, amelyet maga is leginkább örökéletűnek tart, állítsuk össze első kötetünket.

— Nos, az első kötet kézben van. Mik a további tervek?

— A körülményekhez, s a lehetőségekhez alkalmazkodóan, szerények. Egy hosszabb lista a megjelent művek kívánt írókról már készült, de mert csak évi két kötetet kívánunk eleinte közreadni, ez a jegyzék nem tekinthető véglegesnek, nem zárja ki egy esetlegesen kiugró új tehetség friss bemutatását. E szerény kiadási lehetőség véleményünk szerint, a területen élő írók jobb összefogását is jelentené, azok szövetségi tagságától függetlenül. A kiadni tervezett írókról, illetve részletes kiadási tervünkről ma még korai lenne beszélni, viszont a sorozat szerkesztő bizottsága állandó tagokból áll, a munka folyamatosága biztosítottnak látszik, a kiadott kötetek pedig rendes, könyvkereskedelmi forgalomban érhetőek el.

(bm)

Könyvek és könyvesboltok

A pult túloldalán Romenda Norbertné és Szabó Lajosné boltvezető-helyettesek. Kazinczy könyvesbolt.

A könyvhét elsősorban a könyv ünnepe.

Am de hogyan lehetne ünnepe, ha a szükséges feltételek nem teremtődnek meg hozzá?

Szóljunk tehát azokról is, akik a sátrakat felállítják, a sátrakban könyvet árúsítanak, vagyis a könyvkereskedőkről, könyvesboltokról, ahol nemcsak az ünnepi könyvhéten, de egész esztendőben vásároljuk a könyveket. Ott ahol a közismert Művelő Nép Vállalat elsősorban művelő népet.

„A KAZINCZY”

Ez a név Miskolcon lassan már fogalom. Bözendorf Ferencné és két „alvezető” Romenda Norbertné, meg Szabó Lajosné (becenevükön Cirmi és Pufi) irányításával szinte (sőt: nem is szinte, hanem valóban!) kultúrmissziót fejtenek ki. Misszionáriusokhoz képest nem is nagyon különböznek körülmények között. Amióta Barszéchenyi utca és a Szabadság tér sarkán levő könyvesbolt áttért csak a zenei művek kottáinak, lemezeinek árúsítására, a „Kazinczy” forgalma lényegesen megnőtt, helyisége és — főleg — emberállománya azonban — nem. Aki állandóan vendégek a boltban, örömmel állapíthatják meg: a kiszolgálás ennek ellenére maradt a régi jó.

A könyvszakma szinte teljesen növesztett a boltokban, a kiszolgálók itt is anyák, háziasszonyok a második műszakban, de elsődleges feladatuknak a könyv szolgáltatást tekintik. Pontosan tudják, mi jelent meg éveken keresztül, kapható-e még valahol, ha náluk nincs már. Nem egyszer a raktár legelődögaltabb mélyéről halásszák elő, amit a vásárló keres és már régebben adták ki, tehát hiánycikk.

Miskolcon, hiába nagyváros már, a központ még ma is a Villanyrendőr. „Kazinczy” központi fekvése lehetővé teszi, hogy a legforgalmasabb legyen és ezt a forgalmat a bolt gárdája kitűnően bonyolítja.

Ha a központ Miskolc, a villanyrendőr, ahonnan — mint a kezdő táncos a kályhától — a vásárló (főleg ha idegen) elindul, akkor mehet felfelé és lefelé egyaránt és csak néhány lépést kell tennie bármelyik irányba; vehet műszaki vagy idegen nyelvű könyvet éppen úgy, mint régi antikvárium, mégpedig nemcsak húsz, de száz évvel ezelőtől. Az utóbbi sajnos kevesebbet, mint az előbbi, erről lejjebb írunk még.

A színház patinás épületével szemben a patinás könyvek kaphatóak, mert itt van

AZ ANTIKVÁRIUM.

A nemrégiben átépített, izlően antikvizált külsejű bolt a Borsod és Heves megyében levő két antikvárium egyike. Az egri bolt azonban kisebb ennél. Miután Miskolc az ország második

városa, ennek forgalma is — stílszerűen — a második nagyságú a vidéki antikváriumok között. Mint feljebb megjegyeztük már és Novák Attiláné a bolt vezetője, helyettesével, Lenárt Istvánnéval együtt megerősítette, a forgalom legnagyobb része a húsz évvel ezelőtől, ma már nehezen kapható régi könyvekben alakul.

Lenne igény a valódi antikvitások iránt (a kirakatban mindig látható belőle több is), de sajnos nem tudnak annyit vásárolni, mint amennyit kellene. Pedig a jó miskolciak keresik ezeket, most már egyre többen, mint ezelőtt.

Amióta újra felfedezzük a történelmi múltat, keressük a történelmi múltban kiadott könyveket is — mondhatnánk. De nyáron külföldiek és más magyar városokból érkezők is belátogatnak a boltba. Ujjabban használt hanglemezeket is árúsítanak szép sikerrel. A legutóbbi legnagyobb „fogás” volt Orbán Balázs Székelyföld című művének eredeti kiadása, amely 30 000 Ft-ért kelt el.

Miskolc elsősorban gyár- város, ipari bázis, nem meglepő, hogy nagy a műszaki érdeklődés, ezért nem jelentéktelen a forgalma a villanyrendőrtől valamivel, lejjebb levő

MŰSZAKI ÉS IDEGEN NYELVŰ KÖNYVESBOLTNAK,

amely lassan már orvosi és közgazdasági bolt is, állapítja meg Waschler Tamásné boltvezető. Helyettesével Angyal Lajosnéval együtt — nem titkolt meglepedéssel — mondják, hogy egész Észak-Magyarországon ez az egyetlen „szakbolt”.

A műszaki, orvosi, közgazdasági és idegen nyelvű könyvek mellett magyar szépirodalmat is árúsítanak. A legnagyobb gondjuk, hogy kicsi a bolt, az ipari város hatalmas tömegű műszaki értelmiségje itt vásárol szakkönyvet és nemcsak magyar nyelvű.

Az idegen nyelvű könyvek sajnos ma már nehezebben beszerezhetők, mint valaha (kevés a valuta), pedig a zsebkönyveket nagyon keresik. Idegen nyelvű regényeket is sokan vásárolnának, a nyelvkönyvek is fogyóznak (jó jel: sokan tanulnak hát nyelveket — jegyezhetjük meg). Sajnos a nyugatnémet, angol, francia zsebkönyvek száma egyre csökken, mert drága behozni. Szerencsére NDK és orosz kiadványok részben pótolják a hiányt.

És ha most újra visszatérünk a Villanyrendőrhöz, felülünk egy 12-es autóbusszra, akkor kimehetünk az Egyetemvárosba, ahol bőseges könyvanyag található

AZ EGYETEMI KÖNYVESBOLTNAL.

Biró Andrásné és Misleyné Mészáros Agnes, a vezető és helyettese egyaránt „újonc” a boltban, nemrég kerültek ide. Tévedések elkerülésére: nem a szakmában „újoncok”, csak ebben a boltban. Kicsit kisebb a városi forgalomból ez az üzlet. Profilja elsősorban a műszaki egyetemhez igazodva alakult ki, rengeteg az egyetemi jegyzet, de van szép számmal szépirodalmi anyag is itt és nagy előnye a boltnak, hogy itt sokszor kapható még olyan könyv, ami a Villanyrendőrnél már elfogyott. Aki ráér, annak érdemes kiautóbusszoznia ide érte. Aztán nyáron a könyvvel tovább mehet Tapolcára és friss levegőn olvashat „szabadterem”. — Eppen azért mert a bolt kiesik a városi forgalomból, — bizományosok terjesztik a könyvek egy részét, az egyetemi tanszékek is a bizományostól veszik meg, ami kell nekik. Miután több a diák mint a tanár, jó lenne, ha a diákok hiteltre is vásárolhatnának könyveket, mert kis pénzükből, azonnali kifizetésre, csak a jegyzetekre futja.

Szép a bolt, érdemes ide kilátogatni.

Máté Iván

Miskolci Antikvárium

Daniella

túróhab

almás-gyümölcsköstélos · natur

Az ünnepi könyvhét Miskolcon rendezett programjai

1983. május 20-án 17 órákor
a Nyugat költői címmel
Király István előadása,
a Megyei Könyvtárban	1983. május 28-án
előadások kezdése előtt
A magyar könyv
ünnepe c. film
a Kossuth moziban	1983. június 1-én 17 órákor
Tordos Akos,
a Városi Könyvtár
vendége
1983. május 23-án 18 órákor
Vihar Béla- emlékest,
a József Attila
Könyvtárban	1983. május 30-án 10 órákor
Találkozás
Hernádi Gyulával
BM zászlóalj	1983. június 2-án 16 órákor
Baráth Lajos
a Vörösmarty
Művelődési Házban
1983. május 25-én
14.30 órákor
Hársing László előadása,
a Lévy Könyvtárban	1983. május 30-án
14.30 órákor
Találkozás
Szakonyi Károlyval
a cementipari
gépjavítóban	1983. június 2-án 18 órákor
Találkozó
Baráth Lajossal
a Rónai Művelődési
Központban
1983. május 25-én
14.30 órákor
Találkozó Baranyi
Ferenccel
Közreműködik:
Merényi Judit
Lyukóhánya, munkás-
szálló	1983. május 30-án 17 órákor
Szakonyi Károly
a Megyei Könyvtár
vendége	1983. június 3-án 17 órákor
Sánta Ferenc
a Megyei Könyvtár
vendége
1983. május 25-én 16 órákor
Találkozás:
Baranyi Ferenccel
Közreműködik:
Merényi Judit
MIK, Perces	1983. május 30-án 19 órákor
Beszélgetés
Csóri Sándorral,
a Miskolci Galériában	Az ünnepi könyvhét
köztéri programja
1983. május 26-án 16 órákor
Váci György
kiállításának
megnyitása,
a Megyei Könyvtárban	1983. május 30-án 18 órákor
Találkozó:
Takács Tibor,
a 27. sz. Általános
Iskolában	1983. május 27-én 16 órákor
a Rudas László utcai
könyvtéren
az ünnepi könyvhét
megnyitása
Ünnepi megnyitót mond:
Kővér Árpád,
a Borsod megyei
Pártbizottság
osztályvezetője
1983. május 26-án 17 órákor
Ex libris kiállítás
megnyitása, a József
Attila Könyvtárban	1983. május 31-én
14.30 órákor
Takács Tibor
a Pamutfonó Vállalat
vendége	1983. május 30-án 17 órától
a könyvtéren ünnepi
műsor:
a DVMK fúvószenekara,
az ETÜD-színpad,
a DVMK táncgyűttese
közreműködésével
1983. május 26-án
18.30 órákor
Czine Mihály előadása,
a BAEV-munkásszállón	1983. május 31-én 18 órákor
Találkozás:
Bárczy Jánossal,
a Tompa Mihály
Könyvtárban	1983. június 1-én 17 órától
az Ady Művelődési
Ház előtt a miskolci
KÖDMÖN együttes,
pol-beat együttes, és a
KÖDMÖN irodalmi
színpad szórakoztatja
a könyvhét vendégeit
1983. május 27-én
10 órákor
találkozás: R. Várkonyi
Ágnessel, a 20. sz.
Általános Iskolában	1983. június 1-én 12 órákor
Fekete Gyula
az Egészségügyi
Szakközépiskola
vendége	1983. június 2-án 17 órától
a könyvtéren
rádiós vetélkedő
a vásárlók számára,
valamint a KÖDMÖN
együttes műsora
1983. május 27-én
14.30 órákor
találkozás: R. Várkonyi
Ágnessel a Megyei
Könyvtárban	1983. június 1-én 17 órákor
Találkozó:
Fekete Gyulával
a Megyei Könyvtárban	1983. június 3-án 16 órától
könyvzenei műsort ad
az NME együttese
a könyvtéren
1983. május 27-én
előadások kezdése előtt
A magyar könyv
ünnepe c. film
a Kossuth moziban		

*Nem csak figyelmesség,
de szép ajándék is*

ünnepélyes alkalmakra küldjön

dísztáviratot

H. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

Új szolgáltatásunk!

**Nem kell cement!
Nem kell sóder!
Nem kell betonkeverő!**

TRANSPORTBETON

Akkor szállítjuk, amikor Ön akarja!

A transzportbeton és a fuvar **egy helyen** megrendelhető:

Miskolc, Sajó-parti telepünkön. (Vágóhíd u. 9.)

Az előkevert beton 2 óra múlva kötni kezd, ezért szállítását

Miskolc 40 km-es körzetében ajánljuk.

Kalász László

Szint vallok a szelekkel

a szelekkel együtt bizonyítom
hogymár tavasz van
tavasz van a kertünk alatt
és csak szét kell tárnom karomat
a világ mindenestől beleomlik
mert már tavasz van
mert már anyám a fény felé fordítja
a fény elé tartja
a kéthetes tojásokat
s röntgenezi öreg szemével
a törékeny mindenséget
a törékeny mindenség ér-futásait fürkészi
hogymi két majd ki
fürkészi a jövőndőt
a kert alatt tipegő aranybolyhokat
fürkészi az életet és színt vall
öreges mozdulás a tavasszal
és ősz hajában kunkorodik egy tincs is
s jövőndő kacskák billegése
ingatja fejét jobbra-balra
s a lánykor népdalai
az újulás nász és születés
dalai türemlenek fel
s a lánykor táncai
az újulás nász és születés táncai
mozdulnak öt-kísérő-emlékező mozdulatomban
hogytartsam arcom a nap felé
hogya fény elé tartsam arcom
s előhívott szeplőivel
negatívjaimat ügyeljem
hogyelőhívott szeplőivel
lássam a földet
a Földet, melyet a fény elé kell végre tartani
mint anyám a tojásokat

Az Ünnepi Könyvhét ajánlataiból

Csörsz István:
Síríg tartsd a pofád! I—II.
(Magvető)

Mind témájában, mind formájában ritkaságszámba menő könyvet állított össze az író közvetlen tapasztalataiból. Az első rész a beat-nemzedékről szól, arról, a 60-as években felnőtté váló generációról, amely akkor megvívta a rockzene, a hosszú haj, a hippimozgalom harcát. Olyan figurákat állít elének, akik az élet periferiájára szorultak, nyomorban és szennyben próbálják megvalósítani a szabadságról alkotott homályos elképzelésüket. A beszélgetésfűzér: egy társaság tagjai elmondják életüket. Vallomások ezek, melyek közvetve az életről, a társadalomról alkotott vélemények is.

Jászi Oszkár:
A Habsburg-monarchia
felbomlása
(Gondolat)

A művet amerikai emigrációban írta Jászi Oszkár, a 20. századi magyar progresszió egyik legjelentősebb alakja a nemzetiségi kérdés világszerte elismert szakértője, aki elméleti és gyakorlati téren is küzdött egy demokratikus nemzetiségi politikáért.

A Habsburg-monarchia felbomlása, a 7 részre tagoló könyv 1929-ben, angol nyelven jelent meg először Chicagóban. Az Előszóban Jászi elmondja, hogy könyve „Az mutatja be, mennyiben voltak a monarchia utolsó évtizedének eseményei az általam korábban elemzett mélyreható társadalmi és gazdasági okok logikus következményei”.

A fontos és most is haszonnal forgatható művel a KÖZLEKEDÉSI ÉS NYELVTUDOMÁNYI KÖNYVTÁR MISKOLC

Kabdebó Lóránt:
A háborúnak vége lett
(Kozmosz Könyvkiadó)

A kötetbe rendezett interjúorozat a második világháború, a felszabadulás és az azt közvetlenül követő „koalíciós” időszak eseményeit idézi fel. Kabdebó Lóránt írókat, művészeket invitált, magnós beszélgetésekre, amelynek során elmondták élményeiket a háború borzalmairól, és az új életben tett első lépéseikről. A felkért interjúalanyok segítségével kulturális életünk múltjának széles körképét kelti életre a kötet.

Minden olvasónak, különösen fiataloknak ajánlható.

Körkép:
Harminc mai magyar
elbeszélés
(Magvető)

A kortárs magyar prózát évről évre reprezentáló antológiasorozat új kötetét a nemzedékek és irányzatok sokféleségének felvonultatása jellemzi. Műfaj és tónus tekintetében is változatos az új gyűjtemény: a magyar novellisztika hagyományos realista tendenciáit folytató írások mellett az intellektuális ábrázolásmód, a modern hatásokkal dolgozó szövegpróza is jelen van a kötet lapjain. Az írások többsége a kisregény lépték felé hajlik. A memoár „divatja” az antológia lapjain is megjelenik.

Szabadidő-könyv: Sport

A kötet a szabad idő valódi kihasználásához ígér tanácsokat, s egy Magyarországon még szokatlan kiadványtípus meghonosítási kísérlete. Úgyesen összeállított, szép kivitelű, színes fényképekkel és grafikákkal gazdagon illusztrált cikkgyűjteményt ad, olyasfélért, mint a képesmagazinok „évkönyvei”, amelyben minden olvasó találhat magának valami kedvére való csemegét.

Itt a nyár, itt a meleg!

— üdítő italok teljes választékban;

— kiránduláshoz,
kempingezéshez
olcsó konzervek;

— napozáshoz
kozmetikai
készítmények

A miskolci ABC áruházakban
Miskolci
Élelmiszer Kiskereskedelmi
Vállalat

Itt a nyár...

a hűtött gyümölcslé
a szomját oltja!

őszi-, sárgabarack-, birslé,
szamóca-, málna-, szilva-, alma-,
körtelé...

...mintha
a friss gyümölcsöt
fogyasztaná!

Utazzon az IBUSZ-szal

Nyári ajánlataink

NAPOSPART		
H. BELASZICA I/a kat. szálloda (repülő) június, július, augusztus	8 nap	7300 Ft/fő
DAMOGISZ I/a kat. szálloda (repülő) június, július, augusztus	8 nap	6500—6900 Ft/fő
ARANY PRÁGA (autóbusz) június, július, augusztus	5 nap	3240 Ft/fő
BERLIN (repülő) június, július, augusztus	5 nap	2500—2900 Ft/fő
~~~~~		
Székelyföldi kirándulás autóbuszsal 7 nap, július, szeptember		4600 Ft/fő
Kirándulás Herkulesfürdőbe autóbuszsal 7 nap, július, augusztus		4800 Ft/fő
Moszkva—Leningrád (vonat, repülő) 6 nap, szeptember, október		6500 Ft/fő

A könyvhét híre

A könyvhét szülővárosa vagyunk

„Valamennyi könyvkereskedő jogos önérettel mondja, hogy Miskolcon vetődött fel... a magyar könyvnapok rendezésének gondolata... Ez a város élen halad a könyvfogyasztás és az olvasás terén. A kiadók első helyen tartják nyilván Miskolcot és kimondták, hogy ebben a városban fogy el vidéken a legtöbb könyv...” — írta fél évszázaddal ezelőtt a miskolci liberális polgárság lapja, a Reggeli Hírlap, amikor már ötödször rendezték meg a könyvnapokat hazánkban. Valóban, itt Miskolcon vetette fel 1927-ben a magyar könyvkereskedők kongresszusán, a miskolci könyvkereskedők hangadója, Ferenczi Károly, a híres Ferenczi-könyvkereskedés tulajdonosa (böltja a Széchenyi utcában, a mai úttörőbolt helyén állt) azt a gondolatot, amelyet azután Supka Géza fejtejt ki bővebben, lapjának, a Litteraturának, hasábjain az egész ország számára. És 1929 májusában a gondolat „anyagi erővé vált”: megnyitották az első könyvnapokat Magyarországon, így Miskolcon is.

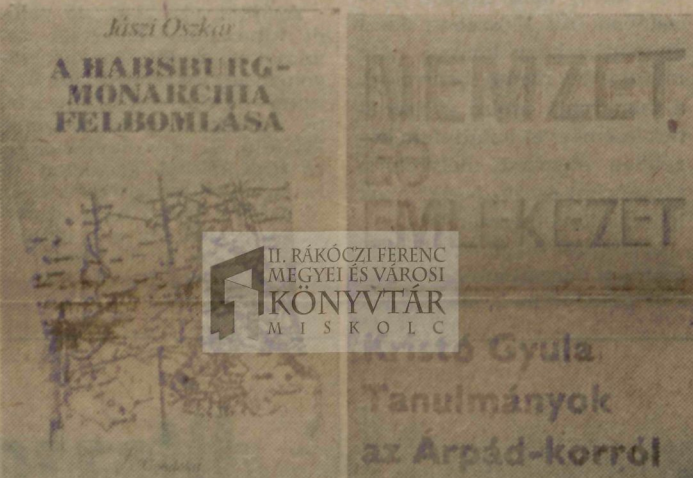
„Magyar frótól magyar könyvet vásároljunk” — hirdette a Reggeli Hírlap ezen a napon, három hasábján az első oldalán, és az Erzsébet (ma Szabadság) téren megjelentek Szász László és Aüssländer Gyula könyvkereskedők sátrai, a Széchenyi utcán a Ferenczi-bolt előtt a könyvkereskedés, a színház árkádjai alatt a Lantos-cégé —, hogy csak a legjelentősebbeket említsük. A könyvsátrakban ezen a napon csak magyar írók könyveit árusították, mégpedig olcsóbban, mint máskor. Zilahy Lajos Két fogoly című regénye a máskori 16,50 pengő helyett csak 3 pengőbe került, Révész Béla Ady-trilógiája 5,60 helyett 3,90-be — például.

Ünepség nyitotta meg az első könyvnapokat a szülővárosban. A Léway József Közművelődési Egyesület reprezentatív kiállítást rendezett a városházán „A magyar könyv fejlődése a XVI. századtól napjainkig” címmel, amelynek anyagát Leszih Andor, a miskolci múzeum vezetője válogatta össze. A Reggeli Hírlap beszámol róla, hogy a kiállításon megjelent Hodóbay Sándor polgármester, Papp Antal érsek és

Szémán Sándor pápai prélátus, püspöki helynök is. De nem maradt tétlen Ferenczi Károly (Ferenczi Sándornak a „magyar Freudnak” a világhírű pszichológusnak testvére) sem. Azonkívül, hogy a városházi kiállításra is adott könyveket óriási gyűjteményéből, saját rendezésében, Hercz Miklós válogatásában, maga is kiállított néhány ritkaságot. Magát a könyvnapokat megnyitó ünnepeket, Bank Sándor, a Léway József Közművelődési Egyesület igazgatója nyitotta meg, Vucskits Jenő a katolikus, Kosztolányi Zoltán a református gimnázium igazgatója szövege után, majd Könyves Tóth Erzsé, a miskolci színház művésznője, szavalt el Szathmáry István ünnepi költeményét. Aztán délután megkoszorúzták három jeles miskolci újságíró, Damó Oszkár, László Sándor és Székely László sírját, este pedig Gárdonyi Géza Ida regénye című regényének színpadi változatát mutatták be (Gárdonyi rövid ideig Hejőcsabán élt). Emléktáblával jelölték meg Léway József, Szemere Bertalan, Dayka Gábor és Tompa Mihály utcáját. A könyvsátrakban Iványi Dezső, a színház operett-főrendezője gitárkísérettel adott elő népszerű dalokat, egyébként is egész nap szóltak a gramfonok a sátrakban (akkor ez volt a divatos, bezzenekar még nem volt). — A sikert mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a tervezettnél egy nappal később fejezték be az első könyvnapokat, mert a közönség még vásárolni akart és a kereskedők — keresni.

A Miskolcon megszűlelt könyvnap azután felcseperedt, és néhány évvel később — megint Ferenczi Károly volt a „típster” — már írókat is meghívtak a könyvünnepeire. Először is Móricz Zsigmond neve merült fel, hiszen ő nevezte egyik könyvnapra írt cikkében Miskolcot „a legnagyobb jövőjű magyar városnak”, rajta kívül azonban vendége volt a könyvnapoknak, később Móra Ferenc, Zoltán Béla, Nagy Endre, Pünkösdi Andor és Zilahy Lajos is. Utoljára, de nem utolsónak, írjuk meg azt is, hogy itt volt éppen az IGE lillafüredi ülésén József Attila is. Ennek emlékét őrzí az Oda című vers.

Máté Iván

Moldova György
A NAPLÓ

A könyv és címere

A könyvhét és az Ex libris — kiállítás jegyében az irodalmat, s a mű- és olvasó-kapcsolatát tükröző grafikai művészetet ünnepli most Miskolc. Együtt megjelentük azt a kezdeményező szellemet idézi, amelyik kedvező klímát tudott teremteni a kultúra tágas területén az újító törekvéseknek is. Így, témánk vonatkozásában, a magyar könyvhét gondolatának 1927-ben, és az Országos Grafikai Biennáléknak, 1961. óta.

A korábbi vállalkozás meghökkenítő lehet az évszám háttérben álló tények, és az elgondolás eszményi szándéka között. Hogyan is merülhetett fel a könyv diadalának reménye a világgazdasági krízis idején, s a mostoha társadalmi viszonyainak alárendelt tömegek művelődési igénytelensége közepette, s mire lehetett építeni egy nagyobb arányú szellemi mozgalmat a polgári átlagolvasó sekélyes ízlése és érdeklődése, — no meg a nagyfokú írástudatlanság ellenében? Hogyan lehetett megbirkózni kiadói nehézségekkel, a pénztelenséggel?

Hihetőleg úgy, ahogyan a mélypontok érelik a kiutak módját, vagy mérgek termelik ellenmérgeiket. Supka Gézában, a gondolat szülőatyjában is felgyülemlettek akkori történelmünk visszás tanulságai, s a forradalmi vívmányok átmentésére a demokratizmus, a szellem szabadságának atmoszféráját kívánta szolgálni az írás hatalmával. Talán érdekes tudnivaló, hogy a Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesületének közgyűlési vitájából ismert javaslatát nem csupán az alkalom kínálta éppen akkor, és Miskolcon, — annak korábbi, helyi indítéka is lehetett.

Ugyanis 1924-ben, főművének — az első világháború háttérébe feltáró, A nagy dráma címűnek megjelentetésére a miskolci Reggeli Hírlap kiadásában helybéli könyvnyomda, a Klein, Ludvig és Szelényi Rt. vállalkozott. Ez igencsak merész tett volt, mivel a könyv elkobzására — tartalmának és szerzője politikai állásfoglalásának ismeretében — számítani lehetett, s ez be is következett.

Az ily nemű akadályok mellett Supkának hosszú távban kellett gondolkodnia, mert azt is tudta persze, hogy az ismeretek kapui lassan nyílnak, miként a hozzájuk vezető olvasási kedv.

Hasonlóképp, fokozatosan, de már a művészeteknek is kedvező történelmi-társadalmi adottságok között született meg az az esztétikai igény és érzék is, mely a hat-

vanas évek elején lehetővé tette, hogy a kiállítások közönsége a színekkel is hódító festészet mellett felfedezze a fekete-fehér grafika, s a vonal másfajta szépségeit. Sok új, fiatal, zömében plebejusi ivadéka, egy-két tehetséges művésznemzedékre várt a feladat, hogy a korábban csak illusztrációkból ismert, rajzolt kísérőképek mellett önálló műfajt, képgrafikát teremtsen.

Ennek művelői közül éppen a miskolciak — élükön

Ex Libris
Könyves Kálmán
Magyar Kir.

Feledy Gyulával, s közöttük csendestársként a nemrégiben fájdalmasan elvesztett Lenkey Zoltánnal — vállalkoztak arra, hogy ezt a képzőművészeti profilt országos arányúvá fejlesszék a biennálék útján. A grafika, a színvonalával megszerzett rangja révén is új terepet nyitott egyik válfaja a könyvcímer számára, s az ex libris ez idén először jelenik meg a könyvek famulusaként a sátrakban, boltokban. Kedvelői és gyűjtői — miként a bélyegeké — szinte külön kasztot képviselnek világszerte, — aminthogy a művészetnek is vannak sajátos művelői, specialistái. Hagyománya nálunk meglehetősen gyér, de színvonalában jelentékeny, — régebbi mestereihez csatlakoznak mostanában a képgrafika jellességei, kiknek személyes stílusa és eredetisége e műfajban is karakteresen, tömören szólal meg, s reméljük, hogy a külföldön észlelt vonzását a hazai közönség is felfedezi. Az Ex libris kiállítás a József Attila Könyvtárban tekinthető meg.

Dr. Supka Magdolna
művészettörténész

A Kelet irodalmi alkotócsoporthoz néhány tagja. Balról jobbra: dr. Répássy Tamás, Barázda Erzsé, Balogh Attila, Györgyei Géza, Ötvös Éva, Utry Attila, Hajdú Gábor, Cseh Károly, Galyó Géza.

A könyvhét hírei
A II. Rákóczi Ferenc
Megyei Könyvtár
könyvheti tájékoztatója.
Felelős szerkesztő:
Paulovits Agoston
Kiadja:
a II. Rákóczi Ferenc
Megyei Könyvtár.
Felelős kiadó:
dr. Környei Lászlóné
igazgató
Készült:
a Borsod megyei
Nyomdaipari Vállalatnál.
Felelős vezető:
Kilián Béla